

Deres referanse: 10/13029-SGA

Vår referanse: Eyvind Frilseth

Dato 10.10.2013

Høringsvar fra Statens seniorråd: Forslag om endringer i forskrift om Den rettsmedisinske kommisjon

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i alt tre endringer i forskrift om Den rettsmedisinske kommisjon. To av endringene er aldersnøytrale, mens ett av dem har en seniorpolitisk dimensjon, forslaget om å fastsette en øvre aldersgrense for medlemmer av Den rettsmedisinske kommisjon: «Justis- og beredskapsdepartementet ønsker høringsinstansenes syn på om det er et behov for å innføre en aldersgrense for oppnevning av medlemmer til Den rettsmedisinske kommisjon, og om 75 år er en rimelig aldersgrense å sette.». Statens seniorråd har derfor valgt å uttale seg om dette forslaget.

Statens seniorråd er prinsipielt i mot øvre aldersgrenser. Vårt utgangspunkt er at en vurdering av om noen er egnet til å utøve et verv, inneha et yrke eller utføre en oppgave, bør skje på individuelt og faglig grunnlag - ikke på basis av alder.

Vår erfaring er at bevisstheten om *alder* som diskrimineringsgrunnlag, er lavere enn for andre diskrimineringsgrunnlag som for eksempel *kjønn* og *rase*. Vi mener at departementets forslag om en øvre aldersgrense bekrefter dette, fordi argumentasjonen ikke i det hele tatt problematiserer eventuelle negative konsekvenser av forslaget - dvs. konsekvenser for aktuelle kandidater som er over 75 år. Vi minner om at også for diskrimineringsgrunnlaget *alder* skal enhver forskjellsbehandling være saklig begrunnet og ikke urettmessig inngripende.

Departementet argumenterer slik for en øvre aldersgrense: «Det er imidlertid en økt risiko for at medlemmer med høy alder utsettes for sykdom som ikke er forenlig med å inneha vervet som medlem av kommisjonen. En øvre aldersgrense vil gi en objektiv norm for fratredelse av vervet og utelukke potensielt vanskelige og konkrete vurderinger av den enkeltes egnethet og sykdomsbilde.».

Statens seniorråd finner det svært lite sannsynlig at en i utgangspunktet egnet person, i løpet av 3 år, både får en sykdom som gjør vedkommende uskikket til å inneha vervet, samtidig som vedkommende insisterer på å beholde det og kommisjonen er uten virkemidler til å frata vedkommende vervet. Vi opplever problemstillingen som urealistisk og konstruert, uten basis i konkrete erfaringer eller kunnskaper om eldre. Departementets argumentasjon for forslaget er direkte diskriminerende i sine antakelser om personer over 75 års funksjonsnivå, sykdomsrisiko og evne til å utøve selvinnsikt.

Departementet ønsker å utelukke mange verdige eldre kandidater fra vervet som medlem, fordi man ønsker å unngå «potensielt vanskelige og konkrete vurderinger av den enkeltes egnethet.». Statens seniorråd håper at kommisjonens medlemmer, i alle aldre og til

enhver tid, utsettes for vurdering av sin egnethet, samt at departementet har virkemidler til å frata uegnede medlemmer deres verv om behovet skulle oppstå.

Departementet viser videre til at lov om helsepersonell gir autorisasjon til fylte 75 år. Ettersom Den rettsmedisinske kommisjon består av utdannet helsepersonell, mener departementet at en øvre aldersgrense på 75 år dermed er en logisk konsekvens. Men helsepersonell over 75 år kan få lisens inntil to år av gangen før fylte 80 år, og inntil ett år av gangen etter fylte 80 år. Om en øvre aldersgrense for deltakelse i Den rettsmedisinske kommisjon skal harmoniseres med lov om helsepersonell, må den også slippe til personer over 75 år som har lisens. En 76-åring med lisens er per definisjon like egnet som en 74-åring med lisens.

En lisens for helsepersonell til å fortsette etter fylte 75 år, baserer seg på en individuell vurdering av egnethet. Slike vurderinger er derfor ikke aldersdiskriminerende. Statens seniorråd foreslår derfor at departementet frafaller forslaget om en fast øvre aldersgrense, men i stedet foreslår pliktig avgang - for alle aldre - samtidig med at autorisasjon/lisens opphører.

Vi mener at ulik lengde på oppnevning (3 år) og forlengelse av autorisasjon (1-2 år), i seg selv ikke er en tilstrekkelig grunn for å avvise autoriserte personer over 75 år. For alle verv, roller og posisjoner vil det alltid være slik at personer av ulike årsaker ikke kan fullføre sin tildelte oppgave. Alle typer organisasjoner må derfor være forberedt på at medlemmer fratrer og ha rutiner for å erstatte dem.

Departementet har ikke sannsynliggjort at forslaget om en øvre aldersgrense er nødvendig. Argumentasjonen for forslaget er aldersdiskriminerende. Forslaget ser ut til å dekke konstruerte og ikke erfarte behov, og står i kontrast til utviklingen i resten av samfunnet, der øvre aldersgrenser er under press. Statens seniorråd mener derfor at det ikke er behov for å innføre en øvre aldersgrense for oppnevning av medlemmer til Den rettsmedisinske kommisjon. Hvorvidt man er egnet til å være medlem bør avgjøres på et individuelt og faglig grunnlag (autorisasjon) og ikke om man er over eller under 75 år.

Vennlig hilsen

Ivar Leveraas
Leder av Statens seniorråd

Sølvi Sæle
Sekretariatsleder